

Ванзар Мар`яна,
здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
Науковий керівник: **Гоголь Т.В.,**
д-р держ. упр., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРИТОРІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Під державним регулюванням розвитку економічного потенціалу території розуміється процес прийняття і реалізації державно-управлінських рішень, спрямованих на оптимальне використання, раціональність і нарощування існуючого економічного потенціалу з метою досягнення поставлених цілей економічної політики і забезпечення сталого розвитку адміністративно-територіальної одиниці. Основними задачами при цьому є формування, реалізація і відтворення можливостей соціально-економічної системи до сталого саморозвитку [3].

Розгляд складових механізмів державного регулювання розвитку економічного потенціалу територій доцільно розпочати з суб'єкта такого впливу. На нашу думку, до них слід віднести місцеві органи виконавчої влади та їх територіальні представництва, а також органи місцевого самоврядування, на які покладена основна частина функцій в даній сфері. При цьому суб'єкт державного регулювання в даному випадку є чітко структурованим і характеризується впливом політико-управлінських еліт. Державне регулювання розвитку економічного потенціалу територій є цілеспрямованим, направленим на досягнення визначеної стратегічної мети, яка реалізується через реалізацію певного набору завдань. Метою державного регулювання розвитку

економічного потенціалу територій є створення сприятливих стратегічних можливостей для всебічного стійкого нарощування економічної спроможності, самодостатності та саморозвитку адміністративно-територіальних одиниць.

З огляду на євроінтеграційний вектор зовнішньої політики України, особливої уваги потребує дослідження європейського досвіду щодо здійснення ролі держави в розвитку місцевого економічного потенціалу; реалізація політики сталого розвитку є стимулом для вивчення практики у країнах Північної Америки; аграрна орієнтованість економічної політики є передумовою пошуку інструментів такого впливу у країнах Північної Америки. Поряд з тим, успішно реалізовані реформи децентралізації влади, які були засновані на постулатах зміцнення громад, розбудові інклюзивної економіки, стимулюванні сталого стилю життя населення є вкрай актуальними для України сьогодні. Важливу роль в процесі державного регулювання розвитку економічного потенціалу територій за кордоном відіграють органи місцевого самоврядування. Саме вони надають послуги, необхідні для забезпечення добробуту громадян і забезпечення гідного рівня життя населення. Їх наближеність до громадян, яких вони представляють і обслуговують, розуміння місцевих потреб передбачає наявність спектру можливостей для здійснення даного виду управлінської діяльності з приводу здійснення заходів щодо підвищення рівня життя населення та економічного розвитку своїх громад. Це є ще більш актуальним в контексті децентралізації влади, в результаті чого в переважній більшості країн відбувається наближення процесу прийняття рішень і державного управління територіями до громадян. З іншого боку, зв'язок місцевих органів влади з центральним урядом залишається критично важливим для мобілізації економічних ресурсів держави на користь місцевих потреб [4].

Провідними інструментами державного регулювання розвитку економічного потенціалу територій в країнах Європейського Союзу є цільові програми, стратегії місцевого економічного розвитку, підтримка підприємництва, спеціальні економічні зони, підвищення кваліфікації робочої

сили території, розбудова інфраструктури, створення кластерів в сільській місцевості [2].

Класифікація інструментів місцевого економічного розвитку відбувається в залежності від наступних підходів. За типом бізнесової діяльності:

- Підтримка діючого бізнесу — інструменти, що допомагають покращувати якість робочих місць і підвищувати інноваційність бізнесу.

- Сприяння розвитку підприємництва — інструменти, що створюють сприятливі умови для започаткування нового бізнесу, збільшення кількості підприємців і компаній.

- Залучення нового бізнесу та інвестицій — інструменти, що створюють сприятливі економічні та інфраструктурні умови для залучення нового бізнесу на територію та інвестицій для компаній.

За чинниками ведення бізнесу:

- Розвиток людського капіталу — інструменти, націлені на підвищення рівня компетентності працівників, розвиток їхніх навичок і зменшення міграції робочої сили.

- Привабливість території — інструменти для підвищення якості інфраструктури та громадських просторів, а також збереження довкілля.

- Доступ до фінансування — інструменти, що полегшують доступ діючого бізнесу до фінансових ресурсів, наявних на ринку.

Отже, місцевий економічний розвиток — партисипативний процес, до якого залучені зацікавлені сторони громади та метою якого є стале економічне зростання на місцевому рівні та підвищення якості життя мешканців. Інструментами місцевого економічного розвитку є проекти різних типів, які створюють умови для розвитку місцевої економіки.

Вважаємо, що саме комплексний механізм державного регулювання розвитку економічного потенціалу територій в Україні створить додаткові переваги від удосконалення його складових (правової, організаційної, інформаційної, соціальної і економічної і їх елементів), сприятиме підвищенню якості діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, стане

основою утворення сучасних ділових партнерських структур, що сприятиме зміцненню економічних можливостей на місцевому рівні в економічному, соціальному та екологічному вимірах. Він має стати основою здійснення ефективної економічної політики держави, що забезпечить якісні перетворення всієї системи державного управління.

Список використаних джерел

1. Гоголь Т. В. Обґрунтування моделі державного регулювання сталого розвитку сільських територій. *Детермінанти сталого розвитку економіки*: монографія / під заг. ред. В.В. Храпкіної, В.А. Устименка. Київ: Інтерсервіс, 2019. 264 с. - *Авторські с. 63-73*.

2. Гоголь Т. В. Державне регулювання розвитку сільських територій України: теорія, методологія, практика : монографія. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2018. 360 с.

3. Іванов Д.В. Розвиток економічного потенціалу як запорука сталого розвитку території в Україні. Проблеми і перспективи інноваційного розвитку аграрного сектора економіки в умовах інтеграційних процесів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річчю екон. освіти в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 3-4 жовтня 2019 р. У 2 ч. Ч. 1 / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2019. 277 с.

4. Іванов Д.В. Закордонний досвід державного регулювання розвитку економічного потенціалу територій. Аспекти публічного управління. 2019. Том 7. №12. С. 125 –134.

5. Gogol T., Hutsol T., Dziedzic B. The formation and implementation of state policy of rural development. *Актуальні проблеми аграрної економіки: теорія, практика, стратегія* : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 45-річчю економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету 12-13 жовтня 2017 року. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. С. 157-160.